

Pitiüsa 3814 dC.

per Vicenç Ribas i Cabedo

El seu vol arribava a les 17 hores i 46 minuts i na Neus era una d'aquelles persones escrupoloses amb la puntualitat. No venia a tomb causar una impressió negativa a Sun Zu Biao la primera vegada que es trobarien. Per tant decidí sortir de casa catorze minuts abans. Era el temps prudencial, ja que havia d'agafar el ferrocarril suburbà des del barri de Santa Gertrudis, indret on habitava, al trenta-vuitè pis d'un bloc d'apartaments moderns, i el seu destí que era l'aeroport nord, el que estava situat a la plana que unia el promontori de Tagomago amb les urbanitzacions de Pou des Lleó i Boix. Val a dir que per a traslladar-se a qualsevol dels altres dos aeroports, el de Bledes-Conillera a l'oest o el de Migjorn-Barbaria al sud, hagués trigat el mateix. Feia uns quinze anys que els problemes de l'aire propulsat del metro s'havien solucionat i la xarxa subterrània del suburbà pitiús funcionava de manera decent. Per tant, quan hom tenia pressa, tocava deixar els aerotaxis aparcats i utilitzar el transport públic. Neus Acheson va arribar puntual a l'aeroport però no així el vol AZK-833 procedent de Lagos, en el qual venia Sun Zu Biao. Va arribar amb cinc minuts de retard; problemes de saturació de la xarxa aèria, varen dir. Però tothom sabia que la situació de seguretat al nord d'Àfrica no era molt satisfactòria des de feia anys i això podia originar canvis en les rutes aèries.

Neus Acheson Marí era una al·lota jove de quaranta-un anys, cara rodona, riallera i propensa a l'obesitat. Quasi sempre havia viscut a l'illa, llevat del període dels seus estudis universitaris. Quan als vint-i-cinc anys va acabar el batxillerat amb qualificacions brillants, aconseguí plaça per a cursar els vuit anys de la carrera d'arqueologia dinàmica a la prestigiosa Universitat de Coïmbra. En tornar, després d'algunes ocupacions eventuais, va aconseguir treballar com a funcionària en el Departament d'Arqueologia de la Conselleria de Cultura del Gran i General Consell Pitiús. La remuneració no era molt esplèndida, però tenia feina assegurada fins als noranta-nou anys, edat en la qual s'aconseguia una digna jubilació per a viure bé fins que el cos digués prou. Les darreres estadístiques situaven l'esperança de vida en uns cent trenta-cinc anys per a les dones i, ja se sap, un poquet

menys per als homes. De tota manera els avenços de la ciència mèdica que s'anaven produint feien preveure que en el segle present això es podria allargar.

Sun Zu Biao era natural de Nix Olímpia, una de les ciutats més antigues de Mart. Procedia d'una família d'origen xinès que emigrà cap allí amb la segona onada de poblament del planeta, ara feia uns quatre-cents cinquanta anys. Sun Zu era un home de cinquanta-set anys, de complexió petita, ulls minsos, boca mínima, sense un pèl al cap i d'una gran intel·ligència. S'havia doctorat en història de la terra a la universitat marciana Giovanni Schiapparelli i havia exercit en ella com a docent. Feia dos quinquennis que havia traslladat la seva residència a la terra i ara vivia a Xangai, on a la seva universitat era una eminència. Ara estava treballant amb entusiasme en una obra ambiciosa: *La Mediterrània en els quaranta darrers segles*. Després d'haver passat uns dies donant conferències per Nigèria, havia decidit traslladar-se a Pitiüsa a la recerca d'un parell de dades que necessitava per a fer la seva magna obra.

La multitud no deixava molt espai lliure i era difícil trobar la persona que es buscava. Na Neus invertí uns minuts en l'exploració però a la fi el veié, no molt lluny de les portes d'arribades. S'havia comunicat moltes vegades amb ell per videofon i sabia l'aspecte que tenia. Tot i això li semblà més pàl·lid i escanyolit del que creia. Apartant expeditivament la gent que se li creuava, avançà cap a ell amb un somriure desmesurat, al qual ell, en veure-la, intentà respondre de la mateixa faïçó encara que amb una expressió més minsa. Ella anà a abraçar-lo, però immediatament considerà la desproporció dels volums d'ambdós i corregí sobre la marxa tot fent-li un sonor parell de besades a l'estil europeu. Sun Zu, malgrat el seu aire despistat, s'anava fixant en els detalls. Mentre es dirigien a la parada d'aerotaxis comentà que el sorprenia el detall que tots els rètols públics d'informació apareixien en tres llengües. Resultava que eren les oficials a Pitiüsa: anglorí, suahili i català. Volia saber l'evolució històrica i situació actual d'aquests idiomes aquí. El tema era prou

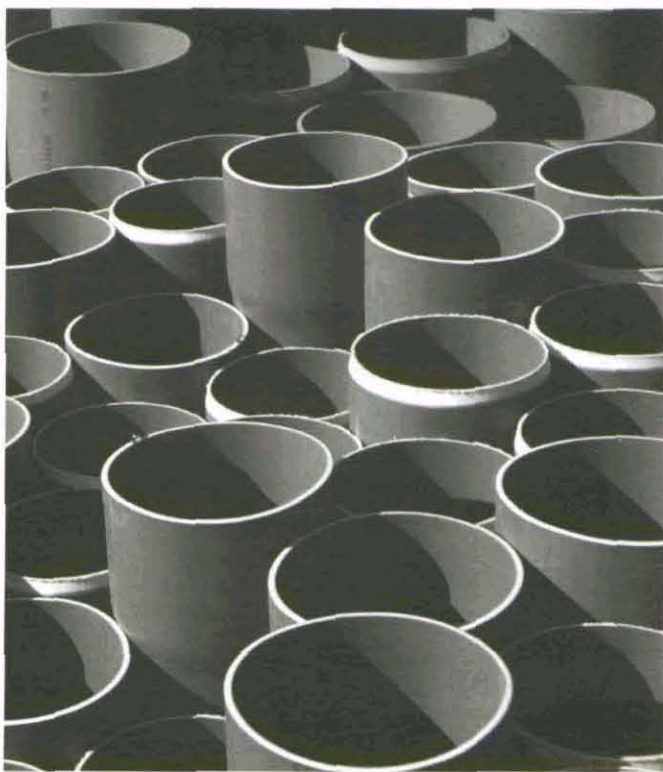
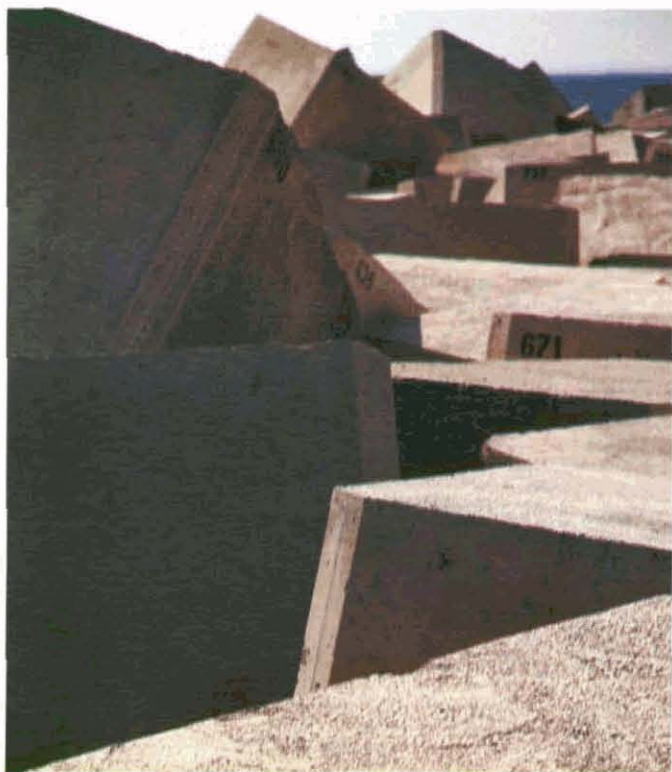
complex, però na Neus introduí la resposta a la qüestió, puix que hagueren d'esperar molt per aconseguir un aerotaxi lliure i, a més, la ruta cap a Santa Gertrudis estava col·lapsada.

L'anglorí, idioma derivat de l'antic anglès amb aportacions del xinès mandarí, va aparèixer a l'illa i es va anar generalitzant a partir de l'any 3267 amb la Revolució Forrestgumbiana. Tractant-se de la llengua franca a nivell universal, era sens dubte la més parlada. El llenguatge suahili arribà a principis del segle XXXI, amb un fort allau migratori provinent de la costa africana de l'Índic. Ara estava en ràpida regressió. El català era la llengua familiar de na Neus. S'utilitzava quasi tant com l'anglorí i era la més antiga a l'illa. Es parlava des del segle XIII ja en les velles illes d'Eivissa i Formentera, separades abans d'esdevenir l'illa Pitiüsa. El català, llengua minoritària però encara ben viva, havia estat a punt d'extingir-se amb el terrabastall originat pel moviment de les plaques tectòniques dels segles XXV i XXVI. Les erupcions volcàniques i terratrèmols de la Mediterrània occidental varen tenir com a conseqüència l'aparició de la nova illa Gran Columbreta, la més extensa del Mediterrani i sorgida a partir dels antics illots els Columbrets, la constitució de l'illa Balear com a fusió de les velles illes de Mallorca i Menorca, la formació de Pitiüsa en l'estat que avui la coneixem i el que va ser més espectacular, l'esfondrament del litoral oriental de la Península Ibèrica, que quedà parcialment submergida. Bona part de la ciutadania de la zona inundada era de parla catalana i va poblar la Gran Columbreta, emigrant també a les altres illes on ja s'emprava el català, i

fins a Sardenya, on actualment la meitat occidental és terra de parla catalana. A la Península Ibèrica s'utilitza de forma residual a la franja costanera d'Aragó i als fiords de la costa pirinenca. També de forma testimonial a la petita illa d'Aitana enfront de les costes d'Albacete. Sun Zu està sorprès car, encara que a moltes universitats marcianes existia la càtedra de català, ell pensava que es tractava d'una llengua morta.

Na Neus ja havia decidit que ell s'allotjaria a casa seva. Sempre aprendria més coses que dins la fredor d'un hotel. Admirada per l'escàs equipatge que duia, li preguntà quantes setmanes es quedaria i patí la decepció de saber que tan sols podria estar-se dos dies. Amb recança pel que no li podria mostrar arribaren al seu bloc i a na Neus quasi li cau la cara de vergonya. Els ascensors no funcionaven, inclòs el d'emergència. Enguany ja havia passat un altre cop. Fins on podia ser suportable l'estultícia de les noves tecnologies? No cal dir que en ser a dalt estaven rebentats. Un bon moment per a encetar una ampolla, reserva de licor d'herbes Osborne-Mayans. L'ocasió s'ho mereixia. Encara no ben reposats, ella començà a planificar les activitats per aquests dos dies i ell restà ben encisat.

L'endemà matinaren molt. S'embarcaren a Santa Eulària des Riu i navegarien fins a la Vila d'Eivissa amb una barca de les lentes. Just al sortir de port na Neus assenyalà una depressió entre els gratacels de la costa i li comentà que allí havia estat el lloc de sortida del riu que donava nom a la localitat. Es creia que havia deixat d'existir a finals del segon mil·leni, quan cessaren les pluges i s'esgotaren les aigües

naturals del subsòl. Navegant per les plàcides i grises aigües marines en Sun Zu, molt excitat, allargà el seu índex vers una clapa de color verd que treia el nas entre els edificis de dalt un puig. Na Neus ho confirmà; era un jardí de pins autèntics. A l'illa n'hi havia dos més. Aviat varen arribar al far de l'espigò exterior del port d'Eivissa. Fent ziga-zagues, una volta resseguits els tretze discs articulats cap a l'interior, albiraren, al centre de la corona que formaven els moderns edificis de la capital, la silueta inconfusible de Dalt Vila, Patrimoni de la Humanitat. Abans de la visita de rigor tocava anar a dinar. Na Neus havia triat un restaurant de prestigi on servien peix fresc. Això era gràcies que existia un viver a la zona des Vedrà. Amb un sofisticat sistema de depuració de les aigües del mar, l'aqüicultura havia aconseguit reproduir amb èxit tres espècies ja quasi extingides: tonyines, rajades i sardines. Sun Zu encara es llepava els dits mentre visitava les sales i arxius del Museu Arqueològic, on trobà molta informació que desconeixia. Cap al tard encara va poder assistir a la conferència sobre el tema "L'aportació dels poetes pitiüsos a la Revolució Forrestgumbiana", inclosa en el marc del MDCCCXL Curs Eivissenc de Cultura. En sortir, veient la cara d'esgotament de Sun Zu, na Neus desistí de dur-lo a un dels molts espectacles nocturns de la ciutat. Tornarien a Santa Gertrudis i soparien a casa. Per fortuna els ascensors ja estaven arreglats.

Al matí següent no hi havia temps per perdre. L'avió de Sun Zu partia a mitja tarda i calia aprofitar bé la jornada. A na Neus li va ser necessari posar la megafonia central a tot volum, triant una peça politonal de ritmes gluck africans, per aconseguir que

Sun Zu revifés. Anit passada, amb l'afany de saber coses de l'illa, la va fer molt llarga. Avui el duia a la Reserva Pagesa del barri de Sant Mateu d'Albarca. Allí hom conservava una casa pagesa autèntica i unes feixes de terra amb cultius naturals tradicionals: vinyes, ametllers i garrovers. També hi havia tres figueres, les quals, juntament amb un parell que es trobaven a l'illa de Creta, eren els únics exemplars de la Mediterrània. Per fer via renunciaren a l'aerocotxe del garatge. Agafaren el metro i pensaren que després de dinar ja anirien cap a l'aeroport. A Sant Mateu, Sun Zu va xalar pels descosits i quedà bocabadat davant les gàbies que contenien porcs, cabres i ovelles. Del centre de documentació de les instal·lacions se n'endugué un patracol d'informació sobre les activitats agrícoles i ramaderes tradicionals del segon mil·leni. Na Neus ja havia encarregat al restaurant "Es Nostro Camp" un arròs de matances. El treien molt bé; llevat de l'arròs que era sintètic, duia tots els altres ingredients naturals. I per postres, flaó. Sun Zu va aixecar-se de taula fent tentines degut a la ingesta d'un vi pagès excel·lent. No hi havia temps per a més. El vol cap a Xangai sortia de l'aeroport de Migjorn-Barbaria a les 17 hores.

Corrent pels passadissos de l'aeroport varen arribar ben just. Sun Zu va ser el darrer passatger del vol a treure la targeta d'embarcament. Encara esbufegant per l'esforç, Sun Zu s'emocionà a l'acomiar-se. Va prometre que tornaria aviat i va manifestar que comprovades les bones vibracions que l'illa li provocava i l'alegria que s'hi respirava, estava pensant molt seriosament en muntar la seva segona residència terrestre a l'entranyable Pitiüsa. ■

